

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

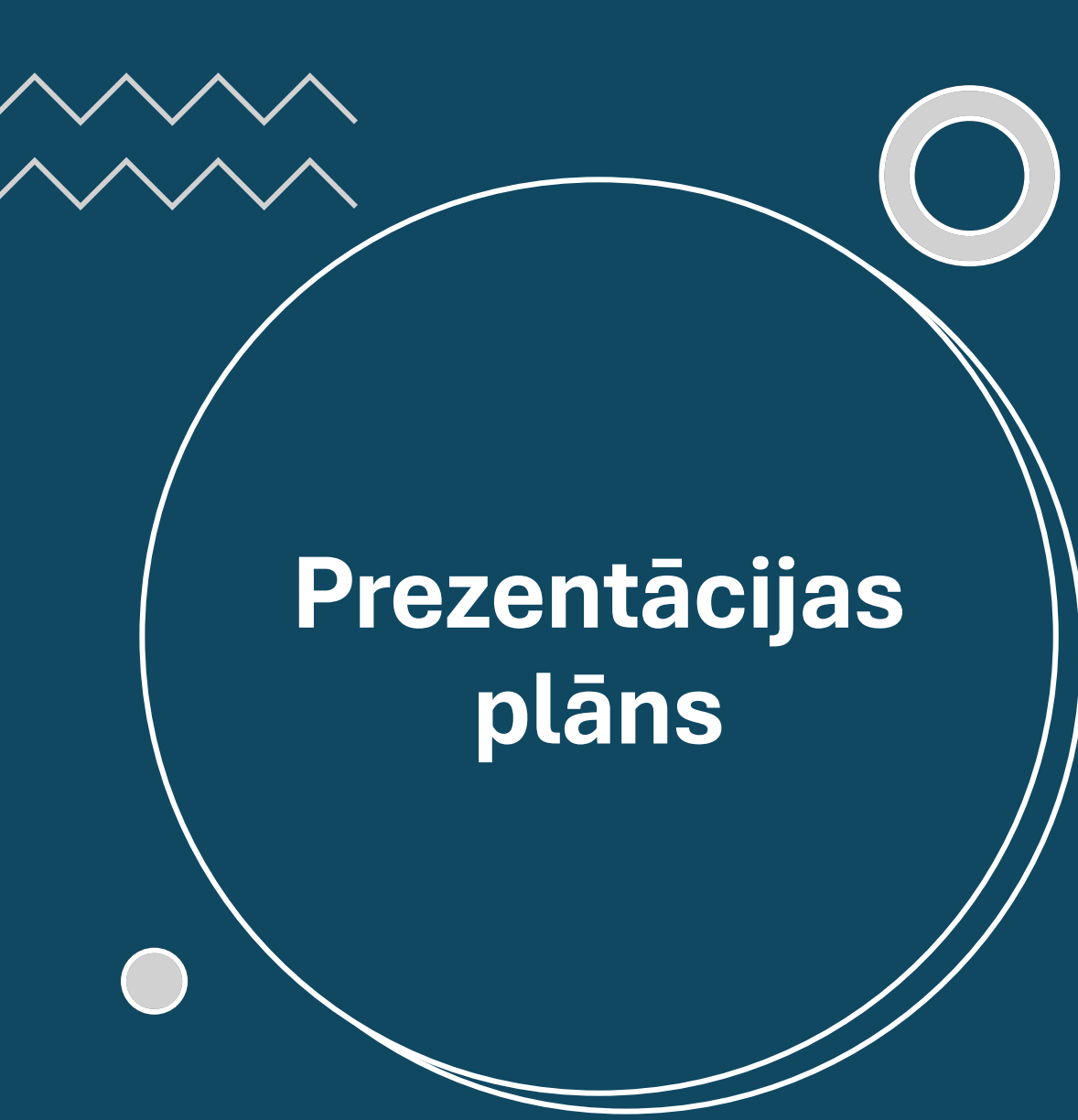
LL-00061 «Digitāli pieejami un pievilcīgi zudušā kultūras mantojuma tūrisma galamērķi Zemgalē un Ziemeļlietuvā»/ Reclaimed history

Tiešsaistes apmācības

“Sociālā pieejamība digitālajā vidē tūrisma nozarē”

27.05.2025.

*Renārs Lipenītis, Digitālo produktu pielāgošana un
iekļaujošs tūrisms*

Prezentācijas plāns

1. Daļa

Digitālo produktu pielāgošana un iekļaujošs tūrisms

2. Daļa

Digitālās pieejamības pamatprincipi un digitālā satura pieejamība

3. Daļa

Pieejamības nodrošināšana tūrisma vietnēs, produktos un lietotnēs

4. Daļa

Tehnoloģiju izmantošana pieejamības veicināšanai

5. Daļa

Noslēgums, diskusija un ieteikumi turpmākajam darbam

**Digitālo produktu
pielāgošana un
iekļaujošs tūrisms**

Digitālo produktu pielāgošana un iekļaujošs tūrisms

Iekļaujošs tūrisms visiem

Ikvienam cilvēkam ir tiesības baudīt tūrisma pieredzi neatkarīgi no viņa spējām, valodas vai ierīces, ko viņš lieto.

Digitālā pieejamība kā pamats

Digitālie rīki (mājaslapas, aplikācijas, audiogidi) ir pirmais kontakts ar tūrisma objektu. Ja tie nav pieejami, cilvēks var netikt līdz pieredzei klātienē.

Fiziskā un digitālā pieejamība sadarbojas

Plānojot piekļuvi tūrisma objektiem, ir jānodrošina sinerģija starp fizisko vidi un digitālajiem risinājumiem – tikai tad veidojas pilnvērtīga pieredze.

Kas ir digitālais tūrisma produkts?

Digitālie produkti tūrisma nozarē:

Vietnes ar informāciju, rezervāciju sistēmas

Mobilās lietotnes un ceļveži

Audiogidi, VR tūres, interaktīvas kartes

Funkcija:

Tie palīdz plānot, saprast, pārvietoties un iedvesmot – gan pirms ceļojuma, gan tā laikā.

Piemērs:

Tūrisma centrs piedāvā lietotni ar tūres karti, kurā ir arī maršruti cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Kāpēc jāpielāgo digitālie produkti?

Iekļaujošs tūrisms visiem

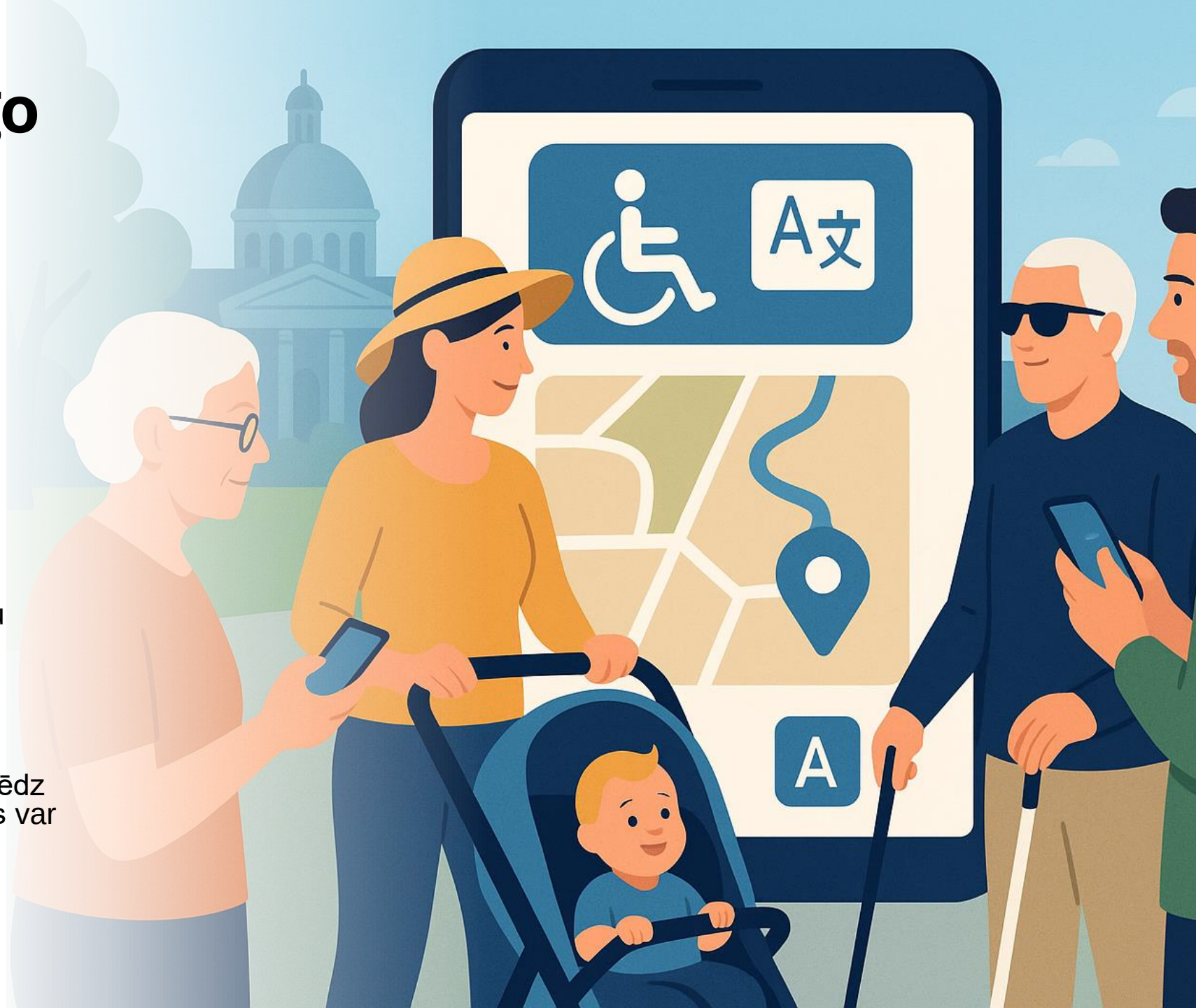
Labi pielāgots produkts nav tikai cilvēkiem ar invaliditāti – tas palīdz visiem: vecākiem ar bērnu ratiem, ārzemniekiem.

Digitālā pieejamība kā pamats

~27% ES iedzīvotāju dzīvo ar kādu funkcionālu traucējumu (Eurostat, 2022).

Iespējamais iznākums

Nepieejams digitālais produkts izslēdz cilvēku jau pirmajā posmā. Tūrisms var kļūt noslēgts.

Klātienas pieejamība tūrisma vietās

Vides dizains ir komunikācija, jo

Marķējums, virzieni, pacēlāji, atpūtas vietas- veido uzticību un komfortu.

Elementi:

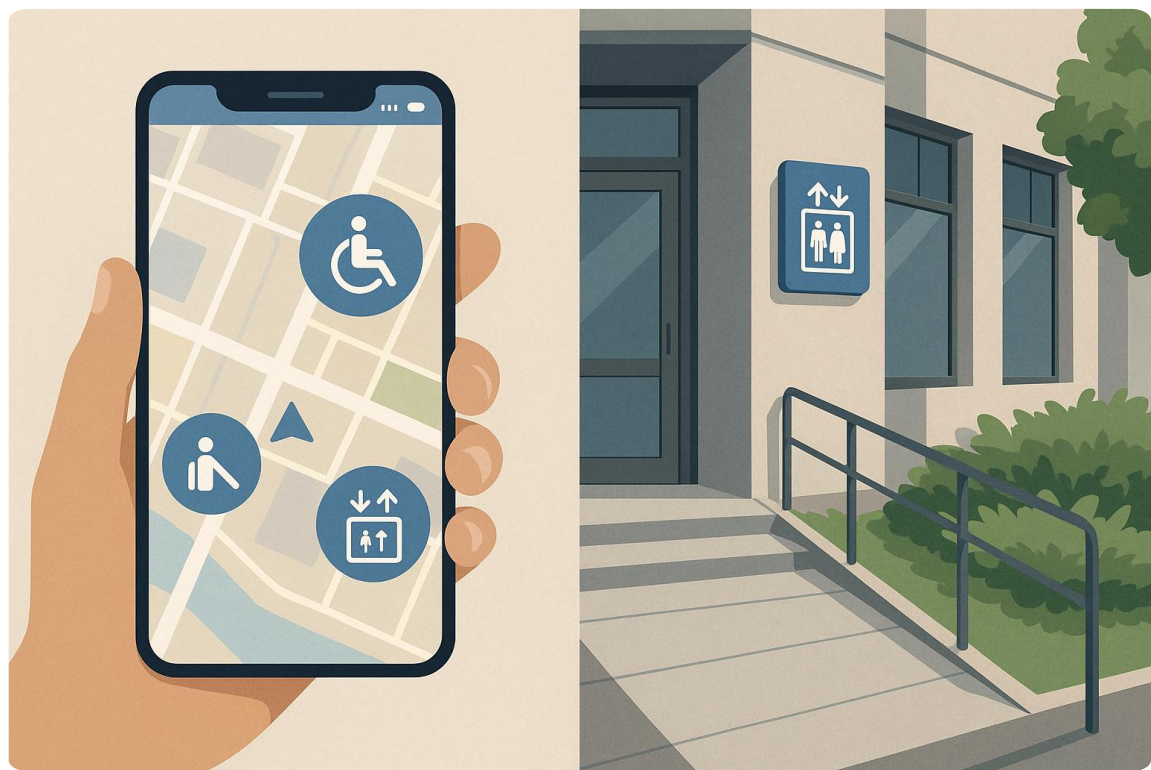
- Rampas, taktilās norādes
- Pieejamas tualetes
- Vizuāli kontrastējošas norādes

Piemērs:

Mazā pilsētas laukumā izvietoti soliņi ar atzveltnēm, informācijas stends ar kontrastējošu tekstu un QR kodu, kā arī marķētas gājēju takas ar gludu segumu un norādēm uz tuvākajām pieejamām tualetēm.

Digitālā un fiziskā pieejamība sadarbojas

Digitālais rīks var norādīt fiziskos šķēršļus

Mobilās lietotnes un tūrisma vietnes sniedz būtisku informāciju par fizisko pieejamību – piemēram, kartes ar markētām bezpakāpju ieejām, liftu atrašanās vietām un pieejamām tualetēm..

Nezināma informācija var atturēt

Ja digitālajā vidē nav norādes par pieejamību, daudzi cilvēki vienkārši var izvēlēties neapmeklēt šo vietu. Nepieejama informācija rada šķēršļus jau plānošanas posmā.

Sinergija – nevis atsevišķas sistēmas

Labi piemēri rāda, ka visefektīvāk darbojas risinājumi, kur digitālā informācija precīzi ataino pieejamos elementus reālajā vidē un regulāri tiek atjaunināta. Digitālais un klātienes risinājums ir sasaistīti – ne tikai paralēli, bet sinerģiski.

(<https://wheelmap.org/>)

Labā prakse – Latvijas Dabas muzejs

Digitālais:

- Audio apraksti vietnē
- Subtitri video materiāliem
- Pieejams digitālais ceļvedis

Fiziskais:

- Pieejamas zāles cilvēkiem ar ratiņkrēsliem
- Taktilās detaļas ekspozīcijā

Rezultāts:

Iekļaujoša pieredze dažādām auditorijām – bērniem, senioriem, cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem.

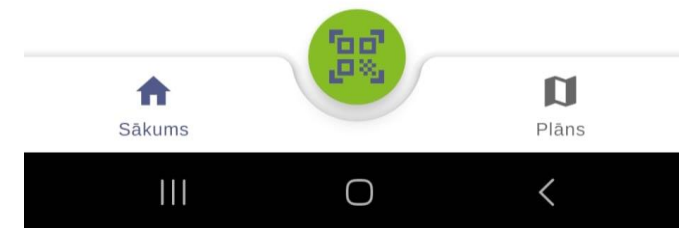

Muzeja ekspozīcijas

Ja, aplūkojot muzeja ekspozīcijas, tev īpaši interesanta šķiet kāda tēma vai objektu vitrīna, skenē kvadrātkodu uzlīmi pie tās un uzzini vairāk.

Tev būs iespēja noklausīties audiogidu, apskatīt dabas objektu 360 grādu attēlus un pat izpildīt kādu uzdevumu.

Sākums ekspozīcijā „Dinamiskā ģeoloģija un ieži” 2. stāvā.

<https://youtu.be/uhjGkgy6u8A>

Labā prakse - Rīgas motormuzejs

Digitāli:

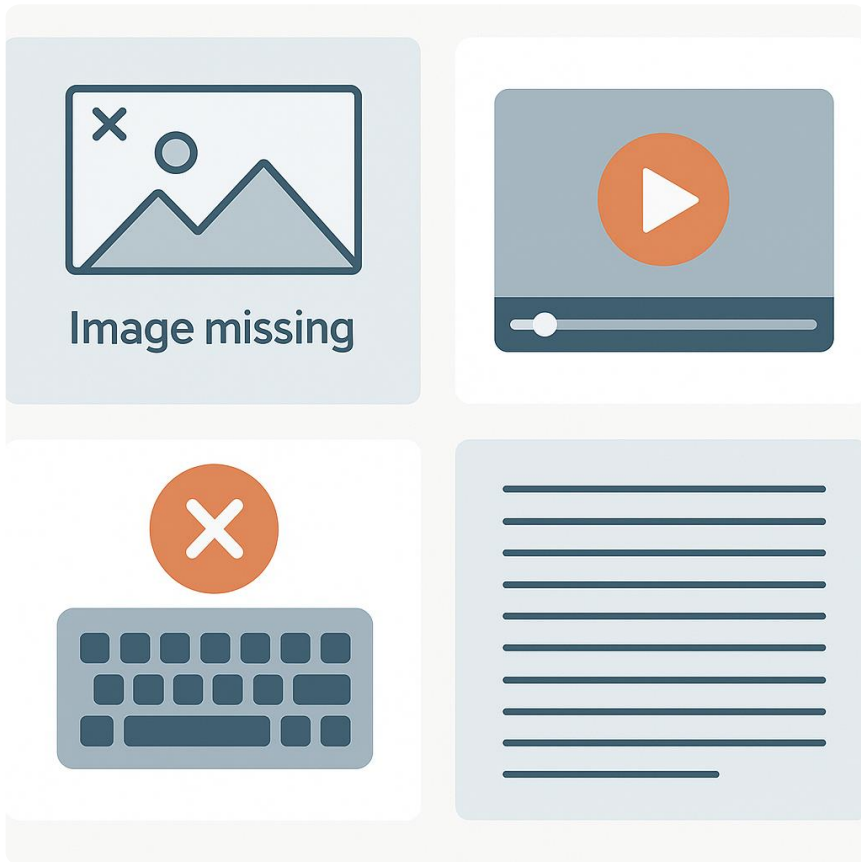
- Virtuālā tūre ar aprakstošu tekstu un piekļuvi ar tastatūru
- Multimediju saturs ar subtitriem un zīmju valodu

Fiziski:

- Lifts, plaši ejas, taktilās norādes un taktilie modeļi automobiļiem
- **Kopējais ieguvums:** Gan auto entuziastiem, gan ģimenēm ar bērniem vai cilvēkiem ar invaliditāti – muzejs piedāvā līdzvērtīgu izziņas pieredzi.

Apeirons balvas par vides pieejamības veicināšanu pasniedza septiņās kategorijās, par humānāko 2016.gada ēku atzīstot CSDD Rīgas Motormuzeju, kas ieguva *Apeirons* lielāko apbalvojumu – *Zelta kruķi*. To ik gadu saņem objekts, kas atbilst visām likuma prasībām vides pieejamības jomā.

Izplatītākās kļūdas no kurām izvairīties

Nepilnības praksē:

- Nav alternatīvā teksta attēliem
- Video bez subtitriem
- Slikta navigācija ar tastatūru
- Sarežģīta valoda vai garš, nesadalīts teksts
- **Rezultāts:**
Lietotājs ātri pamet vietni vai aplikāciju, nespējot koordinēties tajā.

1. daļas rezumējums – ko ņemt vērā pielāgojot digitālo tūrisma vidi

Galvenās atziņas:

- Digitālā vide ir ceļojuma sākumpunkts - ja tā nav pieejama, lietotājs tālāk netiek.
- Pieejamība nav tikai tehniska prasība, tā ir iespēja nodrošināt līdzvērtīgu pieredzi ikvienam.
- Digitālajai un fiziskajai pieejamībai jābūt savstarpēji sasaistītai - tikai tad veidojas uzticama, iekļaujoša vide.

Laba prakse:

- Vietnes ar augstu kontrastu, valodas izvēli, tastatūras navigāciju.
- Vietējie tūrisma objekti, kas sniedz kartes ar pieejamiem maršrutiem vai audiogidiem.
- **Secinājums:** Digitālie risinājumi nav jāizgudro no jauna – tie ir jāpadara pieejami un saprotami.

Digitālās pieejamības pamatprincipi un digitālā satura pieejamība

Kas ir digitālā pieejamība?

Digitālā pieejamība ir visiem saprotama un lietojama vide

Digitālā pieejamība nodrošina, ka ikviens – arī cilvēki ar invaliditāti – var piekļūt informācijai un pakalpojumiem digitālā vidē.

Ne tikai redzes vai dzirdes traucējumi

Pieejamība attiecas arī uz cilvēkiem ar disleksiju, kognitīviem traucējumiem, senioriem vai cilvēkiem ar zemu digitālo prasību.

Likumi un vadlīnijas

Eiropas Savienībā publiskajām iestādēm obligāti jāievēro WCAG vadlīnijas. Daudzas privātās organizācijas tās ievieš brīvprātīgi - kvalitātes un pieejamības dēļ.

Digitālās pieejamības iemesli

1. Cilvēktiesības

Pieejamība ir cilvēka pamattiesības un informācija ir jāpadara pieejama visiem.

2. Klientu loks paplašinās

Pieejams saturs sasniedz plašāku auditoriju - seniorus, ārzemniekus, cilvēkus ar dažādām spējām.

3. Lietojamība uzlabojas visiem

Labāks kontrasts, saprotama valoda, vienkārša navigācija, tas uzlabo pieredzi visiem lietotājiem.

4. Juridiska atbilstība

Publiskajām iestādēm tas ir obligāti. Nepieejamība var radīt sūdzības un juridiskas sekas.

WCAG – kas tas ir?

Web Content Accessibility Guidelines (WCAG)

Starptautiski pieņemts standarts, kas nosaka, kā padarīt digitālo saturu pieejamu. Versija 2.1 ir visplašāk izmantotā.

Struktūra

Vadlīnijas ir sadalītas 4 principos un 13 pamatnostādnēs, katrai ar pārbaudāmiem kritērijiem.

Atbilstības līmeņi

A, AA un AAA - visbiežāk tiek prasīts līmenis AA.

Paskaidrojums:

Līmenis A: lapas struktūra ir saprotama.

Līmenis AA: pietiekams kontrasts starp tekstu un fonu.

Līmenis AAA: alternatīvs saturs izziņas traucējumiem.

WCAG 4

pamatprincipi - vienkāršoti

Uztverams (Perceivable)

Saturs ir uztverams ar vairāk nekā vienu maņu, piemēram, teksts + audio.

Funkcionāls (Operable)

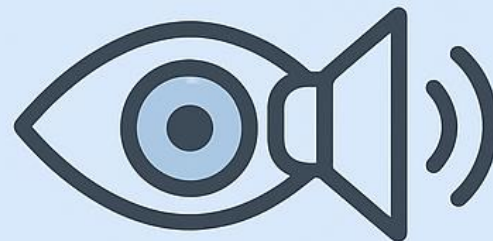
Lietotājs var pārvietoties un lietot saturu ar tastatūru vai citiem rīkiem, ne tikai peli.

Saprotams (Understandable)

Saturs ir saprotams, valoda skaidra, darbības prognozējamas.

Stabils (Robust)

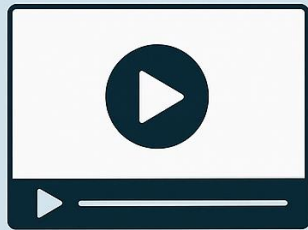
Saturs darbojas ar dažādiem pārlūkiem un palīgtechnoloģijām (piemēram, ekrāna lasītāji).

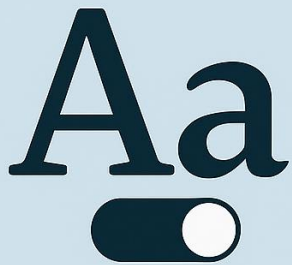
Digitālā satura pieejamība - piemēri

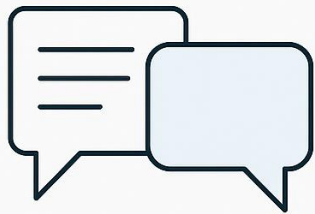
Alternative Text

Captions

Contrast and Fonts

Clear Language

1. Alternatīvais teksts attēliem

Apraksta, ko attēls rāda, palīdz ekrāna lasītājiem, uzlabo arī SEO.

2. Subtitri un transkripti video saturam

Padara video saprotamus cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem vai situācijās bez skaņas.

3. Kontrasts un fonti

Pietiekams kontrasts (vismaz 4.5:1), vienkāršs fonts, regulējams izmērs.

4. Saistoša un saprotama valoda

Vienkāršota valoda, īsi teikumi, vizuāli piemēri - īpaši svarīgi tūrisma auditorijai no dažādām valstīm.

Kļūdas, ko bieži pieļauj

✗ Attēli bez alternatīvā teksta

Ekrāna lasītāji nespēj aprakstīt, ko lietotājs neredz.

✗ Video bez subtitriem vai automātiskiem tekstiem

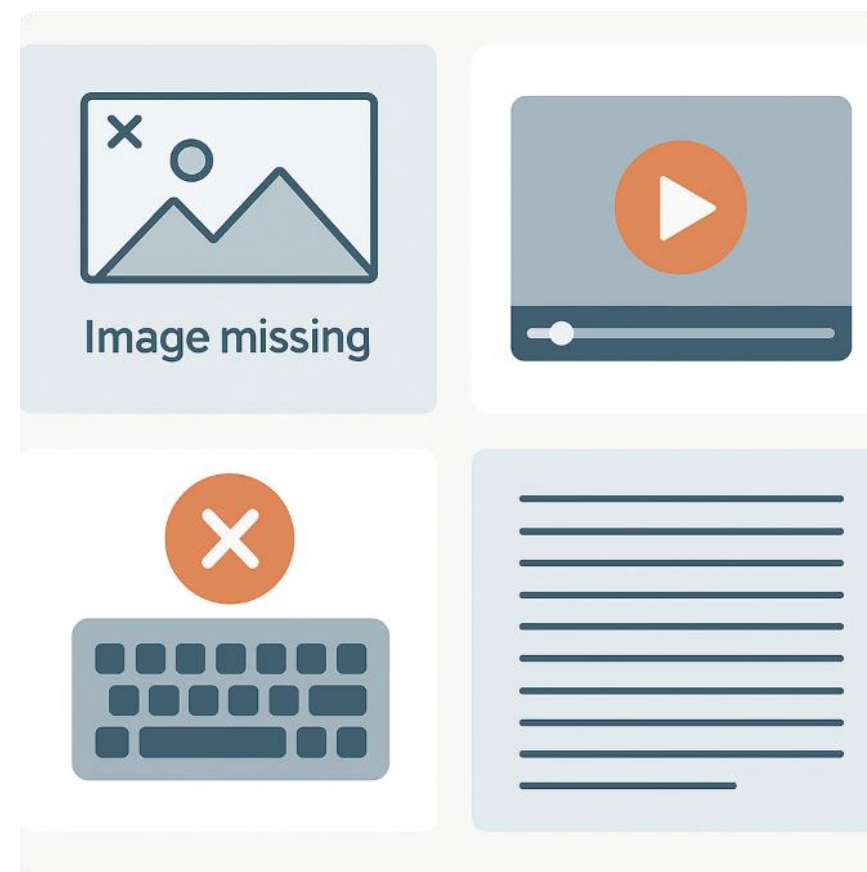
Saturs kļūst nepieejams cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem.

✗ Slikta tastatūras navigācija

Cilvēki ar kustību traucējumiem nevar pārvietoties lapā bez peles.

✗ Izmanto tikai krāsu, lai sniegtu informāciju

Krāsu akluma gadījumā informācija tiek zaudēta.

Uzdevums – pārbaudi vietnes pieejamību

Rīks:

WAVE (<https://wave.webaim.org/>)

Bezmaksas rīks, kas analizē pieejamības problēmas tīmekļa vietnēs. Izceļ kļūdas, kontrasta problēmas, struktūras trūkumus.

Uzdevuma soļi:

1. Atveriet vaļa rīku un sadaļā web page address ievadiet tūrisma vietnes adresi www.latvia.travel
2. Pārskatiet rezultātus: kļūdas, brīdinājumus, strukturālos elementus

Pierakstiet 1 pozitīvu un 1 negatīvu lietu

2. daļas rezumējums- galvenās atziņas par digitālo pieejamību

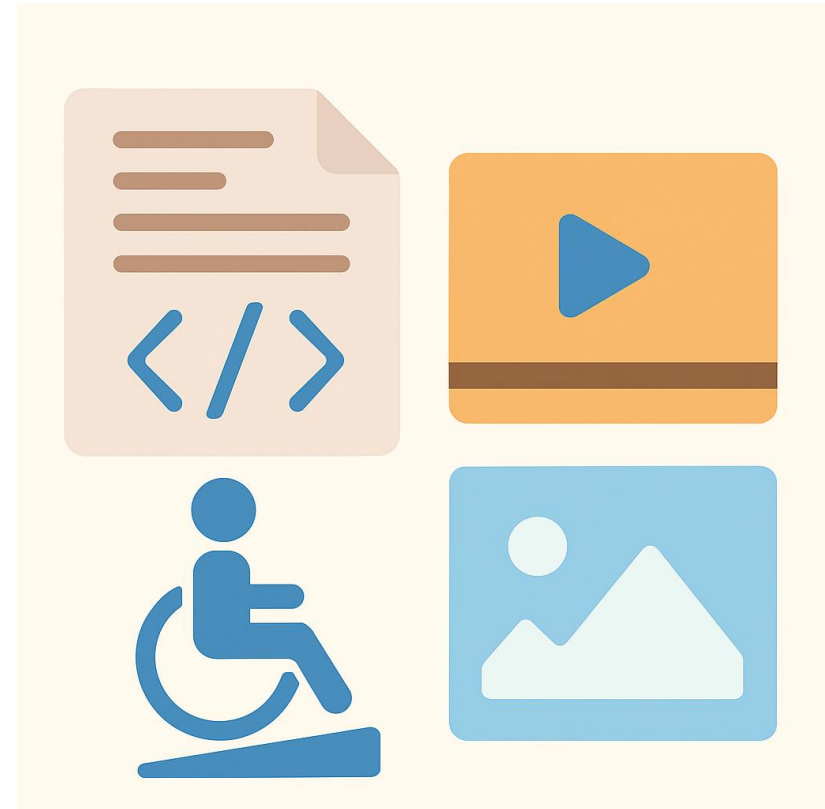
Galvenās atziņas:

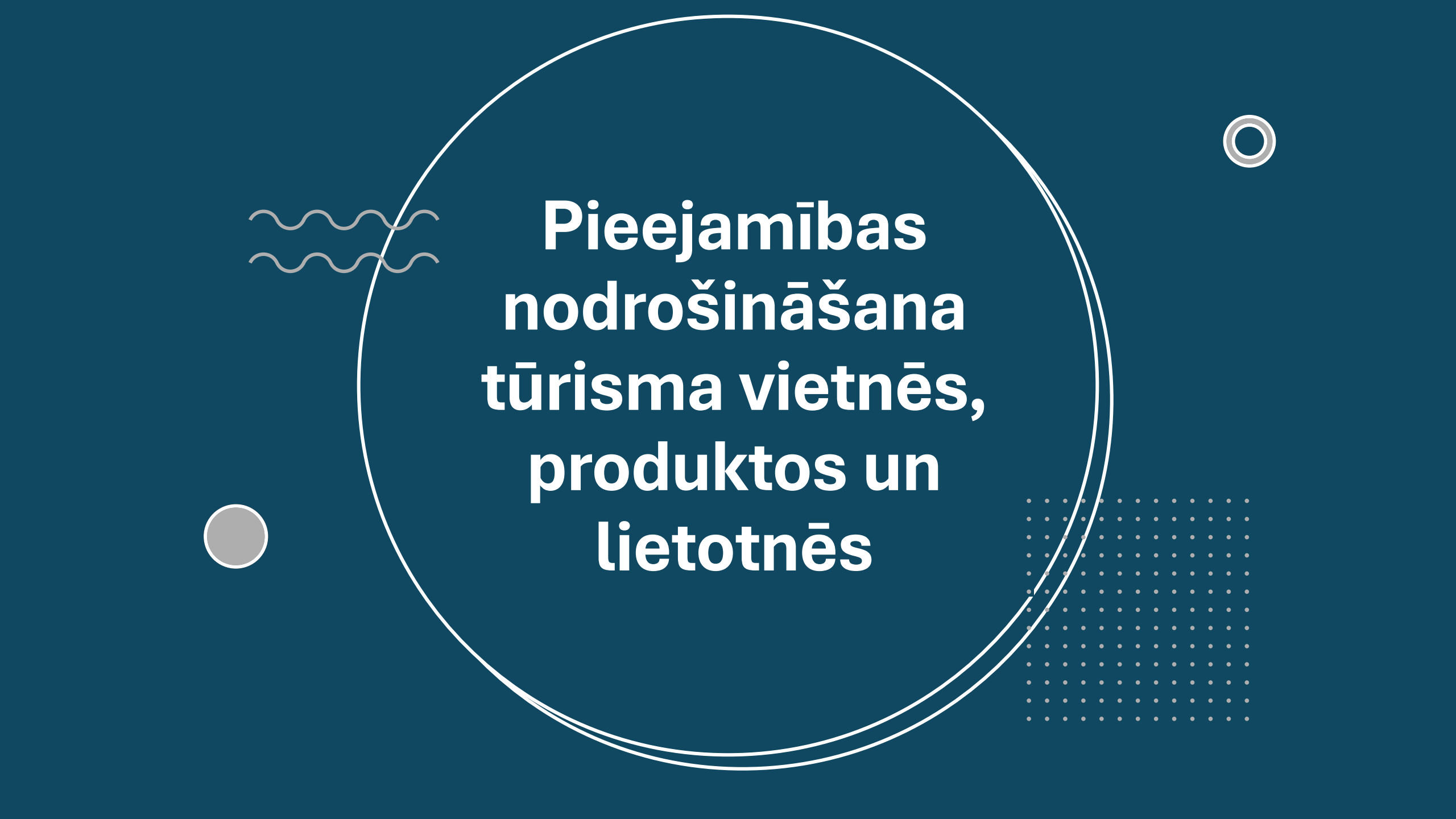
- Digitālā pieejamība ļauj ikvienam piedalīties mūsdienu sabiedriskajā dzīvē- informācijā, kultūrā, pakalpojumos.
- WCAG principu izpratne palīdz sistemātiski novērtēt un uzlabot satura pieejamību.
- Pieejamība attiecas uz dizainu, saturu un tehniskām funkcijām – tās nav nošķiramas.

Laba prakse:

- Alternatīvie teksti, subtitri, kontrasts un saprotama valoda ievērojami uzlabo lietotāju pieredzi.
- Regulāra pārbaude un lietotāju iesaiste palīdz identificēt problēmas un uzlabot pieejamību praksē.

Secinājums: Pieejamība ir ieguldījums kvalitātē un ilgtspējā – tā sniedz labumu visiem, ne tikai konkrētām grupām.

**Pieejamības
nodrošināšana
tūrisma vietnēs,
produktos un
lietotnēs**

Pieejamības nodrošināšana tūrisma vietnēs

Soli pa solim pieejama vietne

1. Plāno pieejamību jau dizaina posmā.
2. Izmanto standarta HTML struktūras.
3. Pārbaudi ar pieejamības rīkiem (WAVE, axe).

Navigācija un struktūra

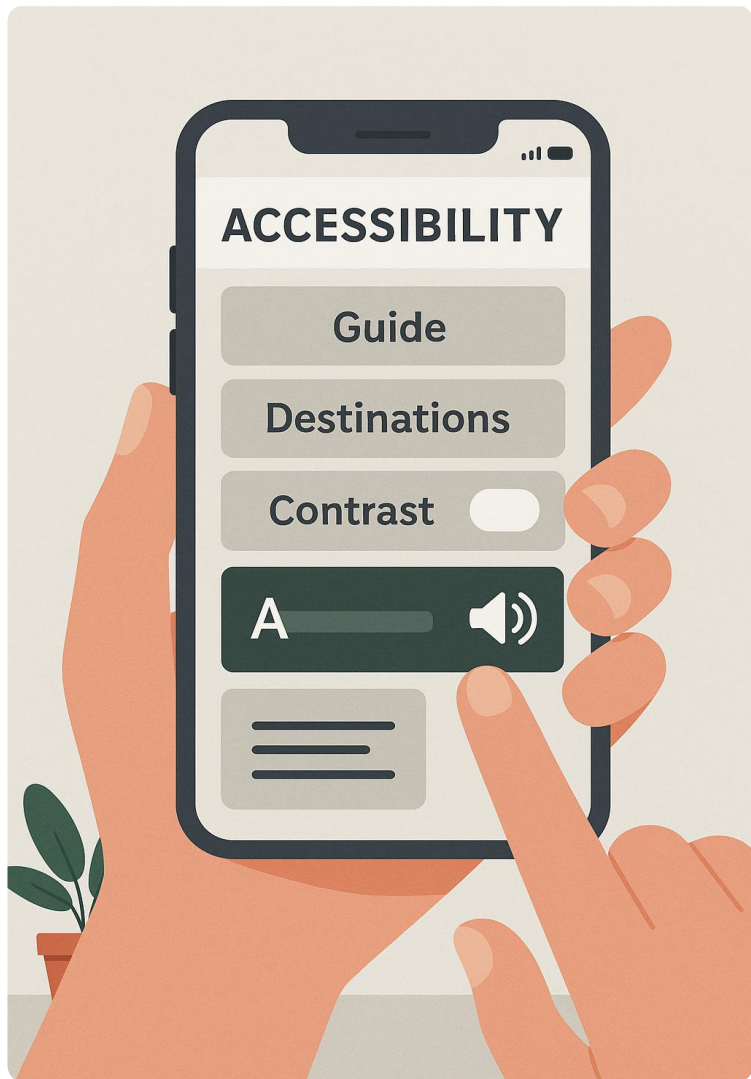
Skaidra virsrakstu hierarhija, tastatūras navigācija, fokusēšanas secība.

Piemērs:

<https://www.zemgale.lv/lv> vietne ar vienu no labākajām mājaslapām pieejamības ziņā.

Pieejamība mobilajās iekārtas

Mobilā versija ir svarīga

Lielākā daļa lietotāju pēta informāciju ceļojuma laikā – tāpēc lietotnei kā arī interneta vietnēm jābūt pieejamām ērtai lietošanai mobilajās ierīcēs.

Svarīgākās mobilās pieejamības iezīmes:

- Lieli klikšķināmi elementi un atbilstoši attālumi starp tiem
- Saprotamas ikonas ar papildus tekstu
- Kontrasts un fonta izmērs pielāgojams
- Saturs pielāgojas ekrāna izmēram bez horizontālās ritināšanas

Testēšana mobilajā vidē:

- Ekrāna lasītāji: VoiceOver (iOS), TalkBack (Android)
- Tastatūras emulācija un kontrasta režīmi
Pārbaudi lietotni ar VoiceOver/ TalkBack un tastatūras emulatoru.

Multimediju saturs un pieejamība

Video = redze + dzirde + teksts

Nodrošini, ka video ir:

- ar subtitriem,
- ar transkriptu,
- ar aprakstošo skaņu, ja vajadzīgs.

Interaktivitāte

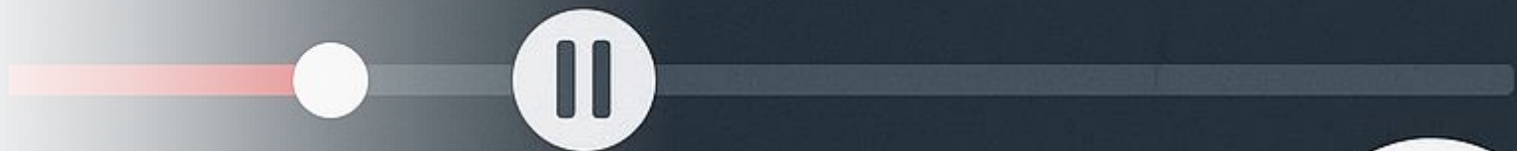
Poga "atskaņot" jābūt pieejamai ar tastatūru. Slēptiem elementiem jābūt fokusējamiem.

Alternatīvā pieredze

Sniedz iespēju piekļūt saturam ar tekstu, audio vai cita veida aprakstu.

This historic building dates back to the 18th century.

AR un VR iespējas pieejamībai

AR tūres un digitālie ceļveži

Papildinātā realitāte var padarīt vietas redzamākas un saprotamākas, piemēram, sniedzot tekstu ar balsi vai animētus stāstus.

VR simulācijas

Virtuālā realitāte dod iespēju "apmeklēt" vietu tiem, kuri fiziski to nevar. VR ekskursijas var kalpot arī kā sagatavošanās rīks (piemēram, cilvēkiem ar trauksmes traucējumiem).

Iekļaujošs dizains VR vidēs

- Subtitri un audiopavadoši teksti
- Skaidras navigācijas iespējas
- Iespēja kontrolēt kustību, skaņas un apgaismojumu

Pieejamība interaktīvās kartēs un ceļojumu plānotājos

Galvenie elementi

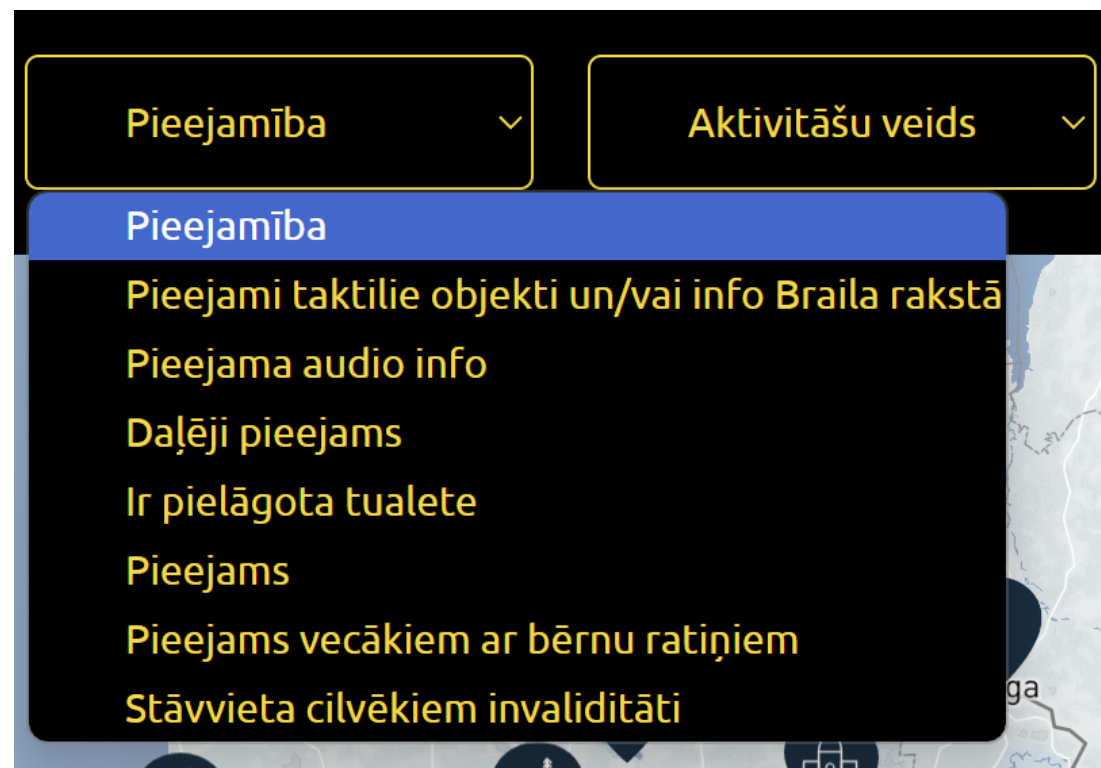
- Var izmantot ar tastatūru
- Kontrasta poga un teksta palielinājums
- Alternatīvā informācija: adrese, kontakti, apraksts

Piemērs:

Lielisks piemērs ir <https://mapeirons.eu/> , kur iespējams atrast un izveidot piemērotu maršrutu cilvēkiem ar dažāda veida invaliditāti, jo caur kartes filtriem iespējams izvēlēties piemērotus maršrūtus.

Lietotāju pieredze

Ceļojuma plānošana ir vieglāka, ja kartē ir pieejamības slānis un maršrutu personalizēšana.

Saziņa un valodas pieejamība

Pieklūstamība

×

TEKSTA IZMĒRS

100%

✓

150%

200%

LAPAS KONTRASTS

✓

👁

👁

👁

♿

Palīdzība personām ar ierobežotām pārvietošanās iespējām ▶

A

Viegli lasīt ▶

Daudzvalodība

Nodrošini saturu vismaz angļu un valsts valodā. Ja tā ir tūrisma lietotne, papildus ieteicamas citas valodas (vācu, lietuviešu u.c.).

Vienkāršota valoda

Izmanto īsus teikumus, skaidru struktūru, skaidro tehniskos terminus.

Vizuālie simboli un ikonas

Pievieno skaidrojumus vai parakstus. Neatstāj tikai ikonu.

Piemērs:

Rīgas lidostas vietne ar vienkāršu struktūru, divu valodu interfeisu un ikonu aprakstu.

Pieejamības audits un nepārtraukti uzlabojumi

1. Pašnovērtējums

Regulāri pārbaudi pieejamību ar WAVE, Lighthouse vai mobilajās ierīcēs.

2. Lietotāju iesaiste

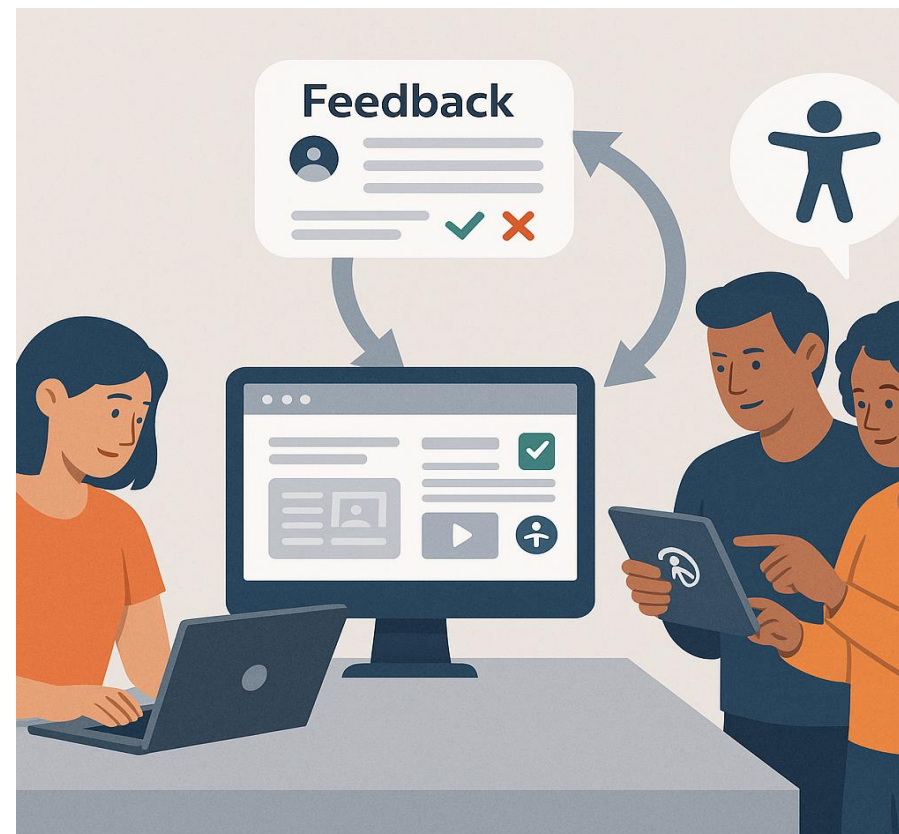
Iesaisti lietotājus ar īpašām vajadzībām testēšanā. Viņu pieredze ir neaizvietoājama.

3. Uzlabojumu cikls

Pieejamība nav projekts, bet gan process. Tāpēc veido sistēmu, kas regulāri seko izmaiņām.

Piemērs:

Digitāls ceļvedis tiek uzlabots ik sezonu, ņemot vērā lietotāju atgriezenisko saiti.

Diskusija- pieejamības piemēri un pieredze

Jautājumi dalībniekiem:

1. Vai jūsu organizācijā ir veikts pieejamības audits vai testēšana?
2. Kādi vienkārši uzlabojumi pie jums vispirms varētu tikt ieviesti?
3. Vai ir bijušas situācijas, kur nepieejams saturs radījis problēmas tūristiem?

Uzdevums:

Dalieties ar vienu pozitīvu vai izaicinošu pieredzi saistībā ar pieejamību vietnēs, lietotnēs vai tūrisma objektos.

3. daļas rezumējums - pieejamība praksē tūrisma produktos

Galvenās atziņas:

1. Pieejamība digitālajos tūrisma rīkos sākas ar labu plānošanu un testēšanu- mobilajās ierīcēs ar balss lasītājiem, datoros ar tastatūru.
2. AR un VR var kļūt par pieejamības uzlabotājiem, ja tiek izmantoti ar iekļaujošu dizainu.
3. Kartes, ceļveži, valodas izvēle un vienkārša struktūra palīdz orientēties dažādu vajadzību lietotājiem.

Laba prakse:

1. Multimediju saturs ar subtitriem, alternatīvu tekstu, skaņas kontroles iespējām.
2. Mobilās lietotnes un interaktīvās kartes, kuras pielāgotas arī cilvēkiem ar redzes un kustību traucējumiem.

Secinājums: Pieejamība nav projekts, bet attieksme un process- kas turpinās arī pēc produkta ieviešanas.

Tehnoloģiju izmantošana pieejamības veicināšanai

Kā izmantot tehnoloģijas pieejamības veicināšanai

Tehnoloģijas ir lielisks palīglīdzeklis

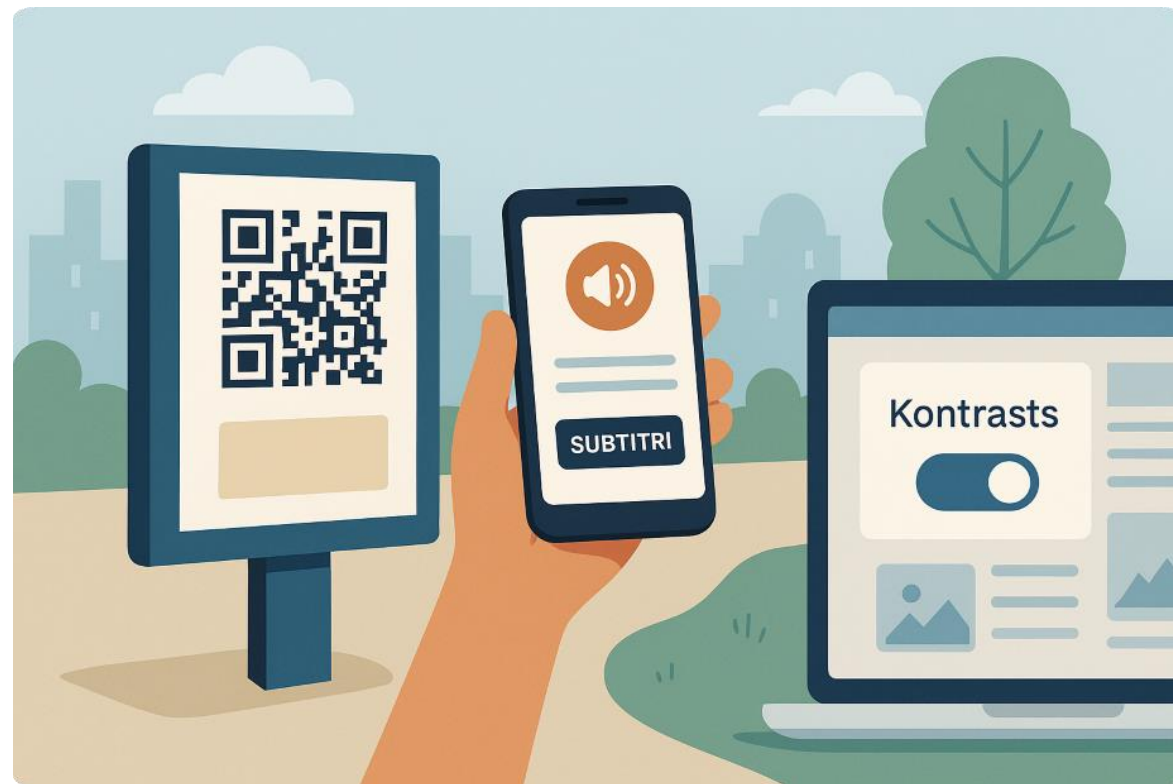
Mērķis ir sniegt vienlīdzīgu pieeju informācijai, orientācijai un satura baudīšanai visiem lietotājiem.

Izvēlies vienkāršus, jau pārbaudītus risinājumus

QR kodi, subtitri, audio apraksti, kontrasta izvēle- tās ir funkcionālas iespējas, kuras iespējams integrēt tūrisma vietās, vietnēs bez augstām izmaksām vai sarežģītas infrastruktūras.

Pieredze:

Rāda, ka arī mazās pašvaldības vai uzņēmumi var būt iekļaujoši ar vienkāršiem soļiem.

QR kodi – informācijas piekļuve bez barjerām

Kur izmantot:

- Pie tūrisma objektiem (pieminekļi, ēkas, takas)
- Kartēs, afišās, ekspozīcijās

Ko tie sniedz:

- Ātra pieeja informācijai dažādās valodās
- Audio failu atskaņošana bez aplikācijām
- Fontu pielāgošana pēc ierīces uzstādījumiem

Padoms:

Izmanto bezmaksas QR ģeneratorus un pievieno audio aprakstus .mp3 formātā.

Subtitri un transkripti - tūrisma video un stāstu pieejamība

Kur un kā to īstenot:

YouTube, Facebook, Vimeo, WordPress
spraudņi- piedāvā subtitru augšupielādi
vai ģenerēšanu

Prakse:

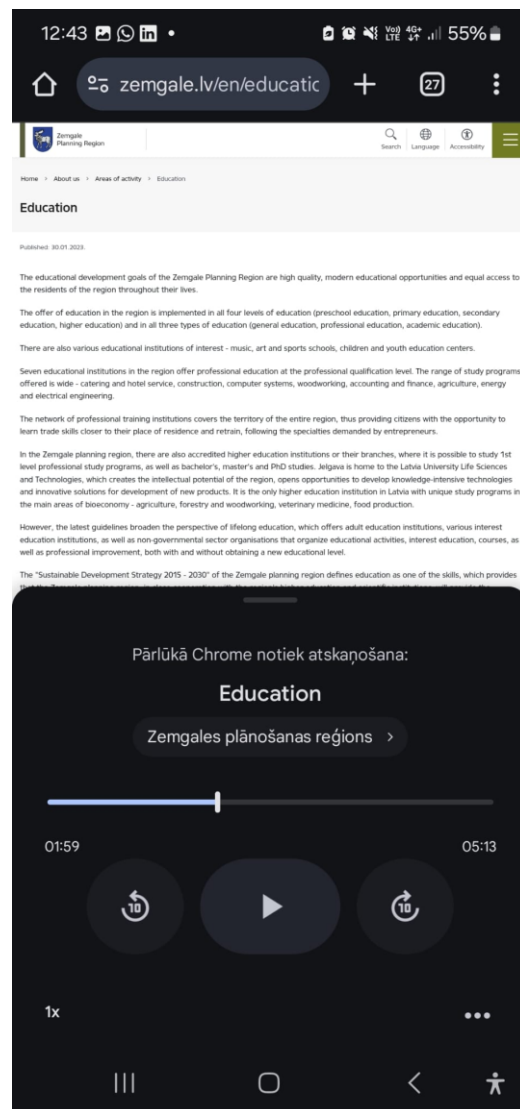
1. LatviaTravel video ar latviešu un
angļu subtitriem, ja ir tikai angļu subtitri
tad Youtube spēj tulkot un ģenerēt tos
uz latviešu valodu

<https://www.youtube.com/watch?v=fddklbS--E4>

2. Tūrisma centru video ekrānos ar
titriem cilvēkiem ar dzirdes
traucējumiem

Balss nolasīšanas funkcija mobilajā ierīcē

Operētājsistēmas līmenī:

Android (Select to Speak), iOS (Speak Screen) vislabāk strādā Angļu valodā, tāpēc vislabāk latviešu valodas teksts uz runu iestrādāt mājaslapā vai lietotnē.

Kā to izmantot tūrisma:

Informācijas lapas pielāgot ar loģisku struktūru un ALT tekstiem

Sniegt iespēju izlasīt informāciju balsī uz vietas vai ceļā

Uzdevums:

Google Maps un pieejamības datu slāņi

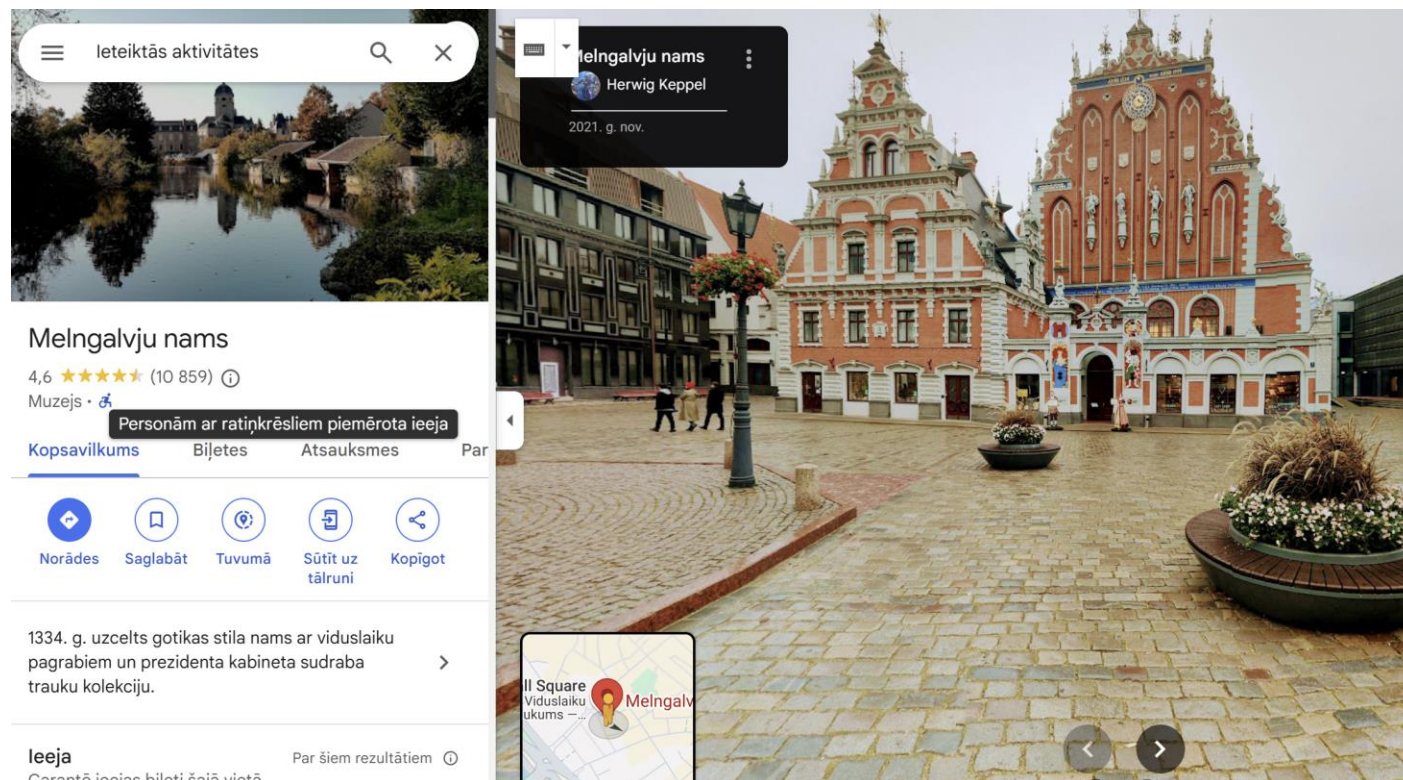
Pieejamības funkcijas:

Norāde par bezpakāpju ieeju, liftiem

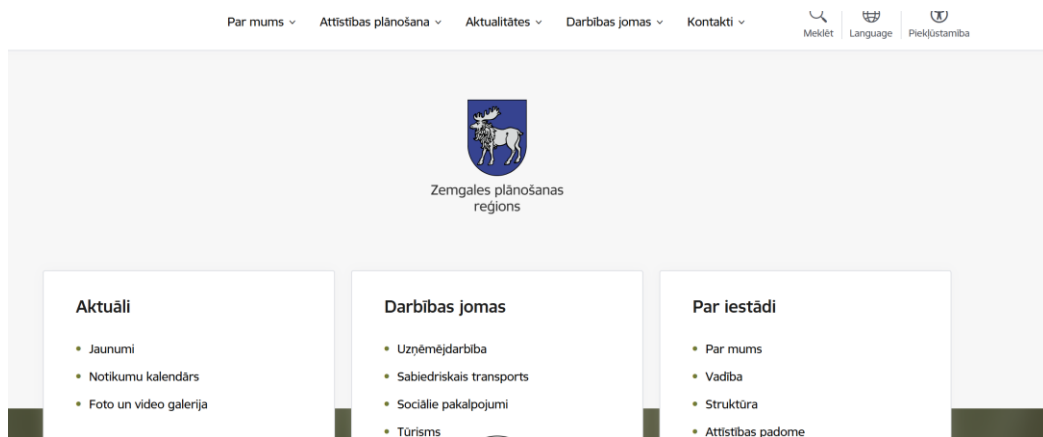
Maršrutu plānošana cilvēkiem ar ratiņkrēslu

Iespējas:

Pašvaldības var sadarbībā ar NVO ievadīt pieejamības datus, piemēram, par publiskām tualetēm, rampām u.c.

Vienkārša satura rediģēšana tūristam ar izziņas traucējumiem

Viegli lasīt

Atskaņot tekstu

Publicēts: 23.01.2023.

Nosaukums un statuss

Zemgales Plānošanas reģions ir viena no piecām līdzīga rakstura iestādēm valstī. Tā darbojas Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārraudzībā kā atvasināta publiska persona.

Darbības mērķis un teritorija

Iestāde nodrošina Zemgales reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, pašvaldību un valsts institūciju sadarbību. Zemgales plānošanas reģions atrodas Zemgales līdzenumā, pārsvarā Lielupes baseinā un Daugavas kreisajā krastā, gandrīz pilnībā aptverot Zemgales un Sēlijas kultūrvēsturisko novadu, robežojas ar Rīgas, Latgales, Kurzemes un Vidzemes reģioni, kā arī ar kaimiņvalsti Lietuvu aptuveni 290 kilometru garā teritorijā.

Pārvaldība

Pamatprincipi:

Vienkārša valoda un īsi teikumi

Ilustrēti norādījumi (ikonas + teksts)

Loģisks, paredzams vietnes izkārtojums

Rīki:

Lieto Easy-to-Read vadlīnijas https://www.inclusion-europe.eu/wp-content/uploads/2017/06/LV_Information_for_all-1.pdf

Lietotāju testēšana ar palīgtehnikām

lekļauj testēšanas posmā:

- Ekrāna lasītāju lietotājus (JAWS, NVDA, TalkBack)
- Tastatūras navigāciju (Tab, Enter, Esc)

Kāpēc tas svarīgi:

Bieži vien izstrādātāji nepamana klūdas, ko redz tikai lietotāji ar atšķirīgu piekļuvi.

Muzejs piedāvā ekskursijas 5 valodās: latviešu, krievu, vācu, angļu, franču.

Skatīt informāciju: ŠEIT

Gidi Bauskas vecpilsētā

Maršruts vecpilsētā : Rātslaukums – Rīgas iela- Saules iela - Plūdoņa iela – Rātslaukums – Luterāņu baznīca – Katoļu baznīcas dārzs – Pētera akmens – Brīvības piemineklis – Bauskas pils (bez Bauskas pils muzeja apmeklējuma).

Ekskursiju latviešu un krievu valodā vada Bauskas muzeja vēsturnieki: Aigars Urtāns, Raitis Ābelnieks.

Ekskursiju pieteikt iepriekš T.: 63960509 vai 63960508, bauskasmuzejs@bauskasnovads.lv, www.bauskasmuzejs.lv

Gids Iecavā

Raitis Ābelnieks. Ekskursiju pieteikt
iepriekš T.: 63960509 vai 63960508,
bauskasmuzejs@bauskasnovads.lv ,
www.bauskasmuzejs.lv

Gids lecavā

Maršruts: Dievdārziņš, dabas taka, lecavas
luterāņu baznīca, lecavas parks un muiža,
lecavas parka dižkoki, vēstures ekspozīcija
“Archivs”.

Ekskursiju latviešu un krievu valodā vada
stāstnieks Andris Kopeika.

Pieejamības vērtēšanas saraksts- neliela komanda, liels efekts

To var darīt arī bez eksperta:

1. Vai informācija ir lasāma?
2. Vai attēlam ir apraksts?
3. Vai vietne darbojas ar tastatūru?
4. Vai var mainīt kontrastu?

Tehnoloģijas apvienošanas iespējas tūrisma praksē

Vienkāršs piemērs: Taka dabas parkā

QR kods uz stenda, tas ir balss gids + teksts

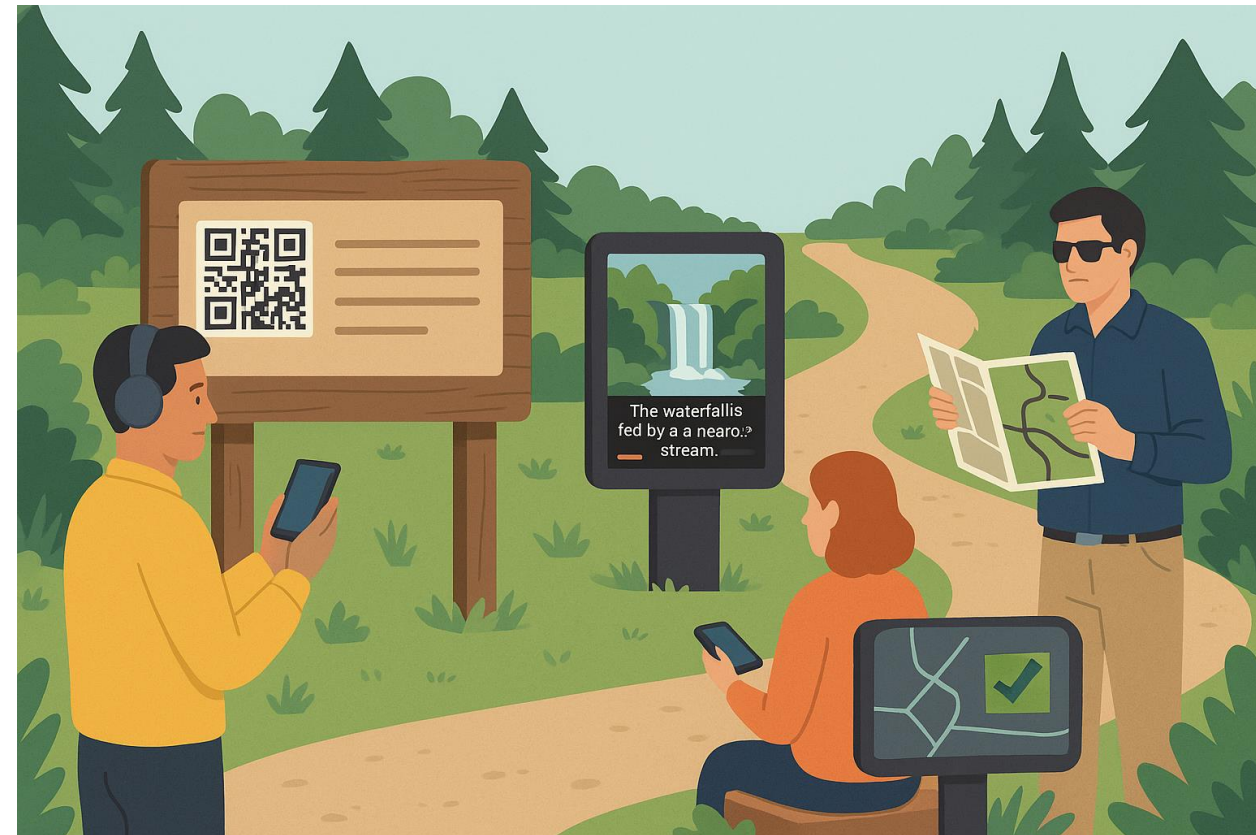
Video ar subtitriem veido papildinājumu stāstījumam

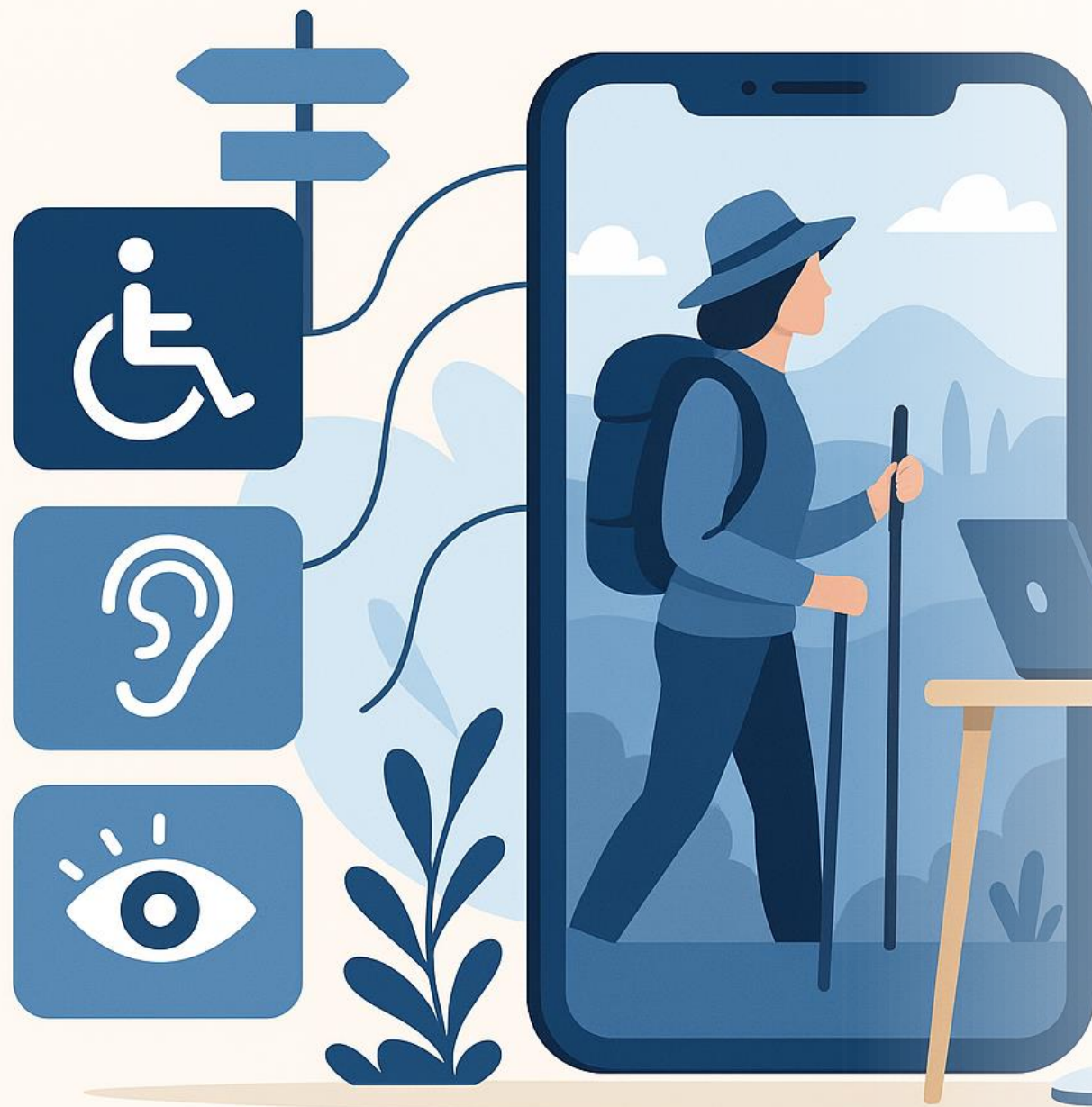
AR lietotne ar tekstiem, audio gidu, un attēlu vai dzīvē redzamo objektu paskaidrošajiem tekstiem.

VR pieredze + pavadošie teksti un audio, cilvēkiem bez iespējas apmeklēt konkrēto tūrisma objektu

Kopsavilkums:

Arī nelielas digitālas iejaukšanās padara vidi daudz iekļaujošāku visiem

4. daļas rezumējums- tehnoloģijas pieejamības veicināšanai

Galvenās atziņas:

Digitālās tehnoloģijas kļūst efektīvas tikai tad, ja tās padara informāciju un vidi pieejamu visiem.

Pieejamība nav sarežģītu rīku jautājums- arī vienkārši risinājumi (QR kodi, subtitri, kontrasta poga) sniedz būtisku uzlabojumu.

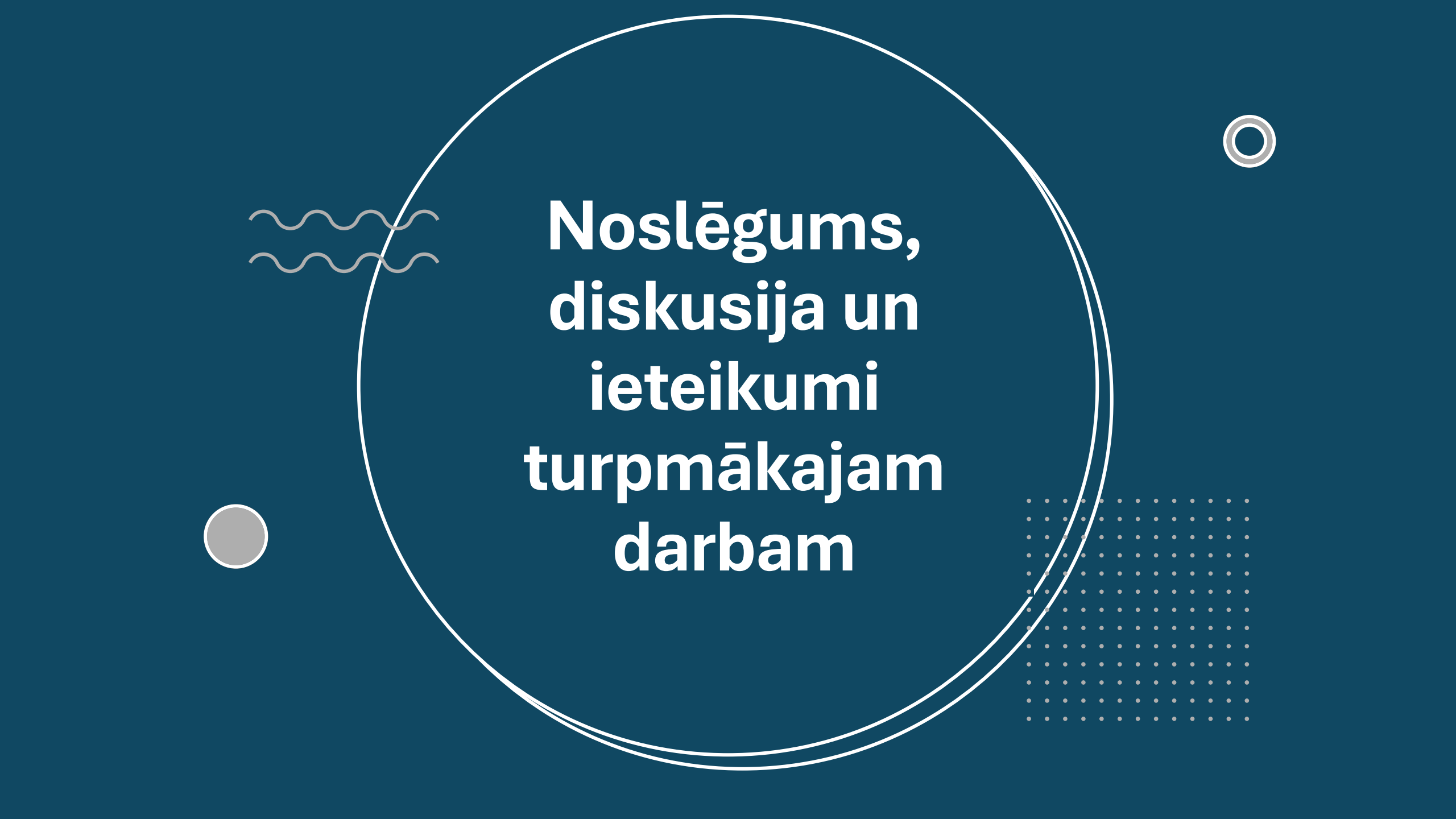
Tehnoloģiju izmantošanai jābūt apzinātai un mērķtiecīgai, balstītai lietotāju vajadzībās.

Laba prakse:

AR/VR tūres ar subtitriem un balss navigāciju, interaktīvas kartes ar pieejamības filtriem.

Audio ceļveži, QR kodi, balss nolasīšana viedtālrunī, daudzvalodu atbalsts tūrisma vietnēs un lietotnēs.

Secinājums: Pieejamību var nodrošināt jebkurā mērogā- neatkarīgi no budžeta vai organizācijas lieluma, galvenais ir izpratne un vēlme veidot iekļaujošu pieredzi

**Noslēgums,
diskusija un
ieteikumi
turpmākajam
darbam**

Atziņu apkopošana

Galvenie secinājumi:

Pieejamība ir daļa no kvalitātes, nevis atsevišķs risinājums.

Digitālā un fiziskā pieejamība sadarbojas.

Nelieli tehniski uzlabojumi sniedz būtisku ietekmi.

Refleksijas uzdevums

Uzdevums:

Kādu vienu digitālās pieejamības uzlabojumu jūs varētu īstenot savā organizācijā tuvāko 6 mēnešu laikā?

Pierakstiet to un dalieties ar mums!

Diskusijas jautājumi

1. Kā mēs varam nodrošināt, lai digitālās inovācijas būtu iekļaujošas jau sākotnēji?
2. Vai jūsu organizācijā tiek izmantoti kādi tehniskie risinājumi pieejamības uzlabošanai?

Rīki un resursi turpmākam darbam

Digitālie rīki:

WAVE- pieejamības pārbaude vietnēm

axe DevTools- attīstītāju rīks

Dokumenti un vadlīnijas:

WCAG 2.1 <https://www.w3.org/>

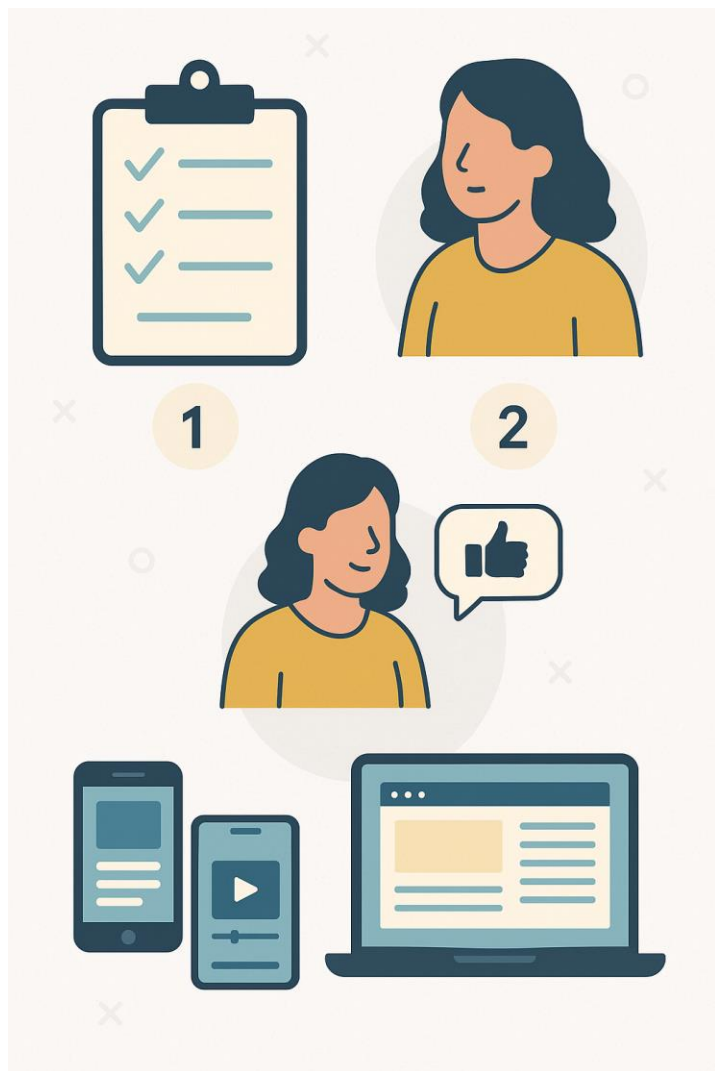
EU Disability Strategy 2021–2030

(https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/disability/union-equality-strategy-rights-persons-disabilities-2021-2030_en)

Easy-to-Read vadlīnijas

Pieejamības ceļvedis jūsu organizācijai

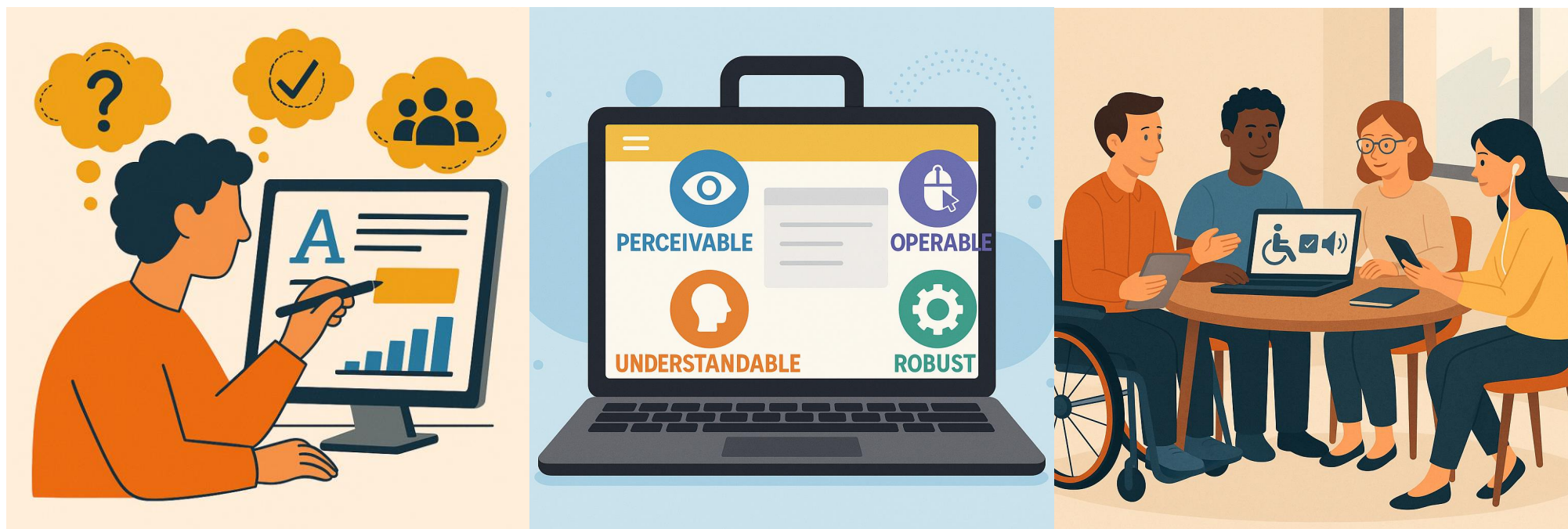
Soļi:

1. Pašnovērtējums ar pieejamības kontrolsarakstu
2. Lietotāju intervijas vai mini-testēšana
3. Mazie uzlabojumi katrā kanālā (sociālie tīkli, vietne, video)

Iekļaujoša domāšana ikdienas darbā

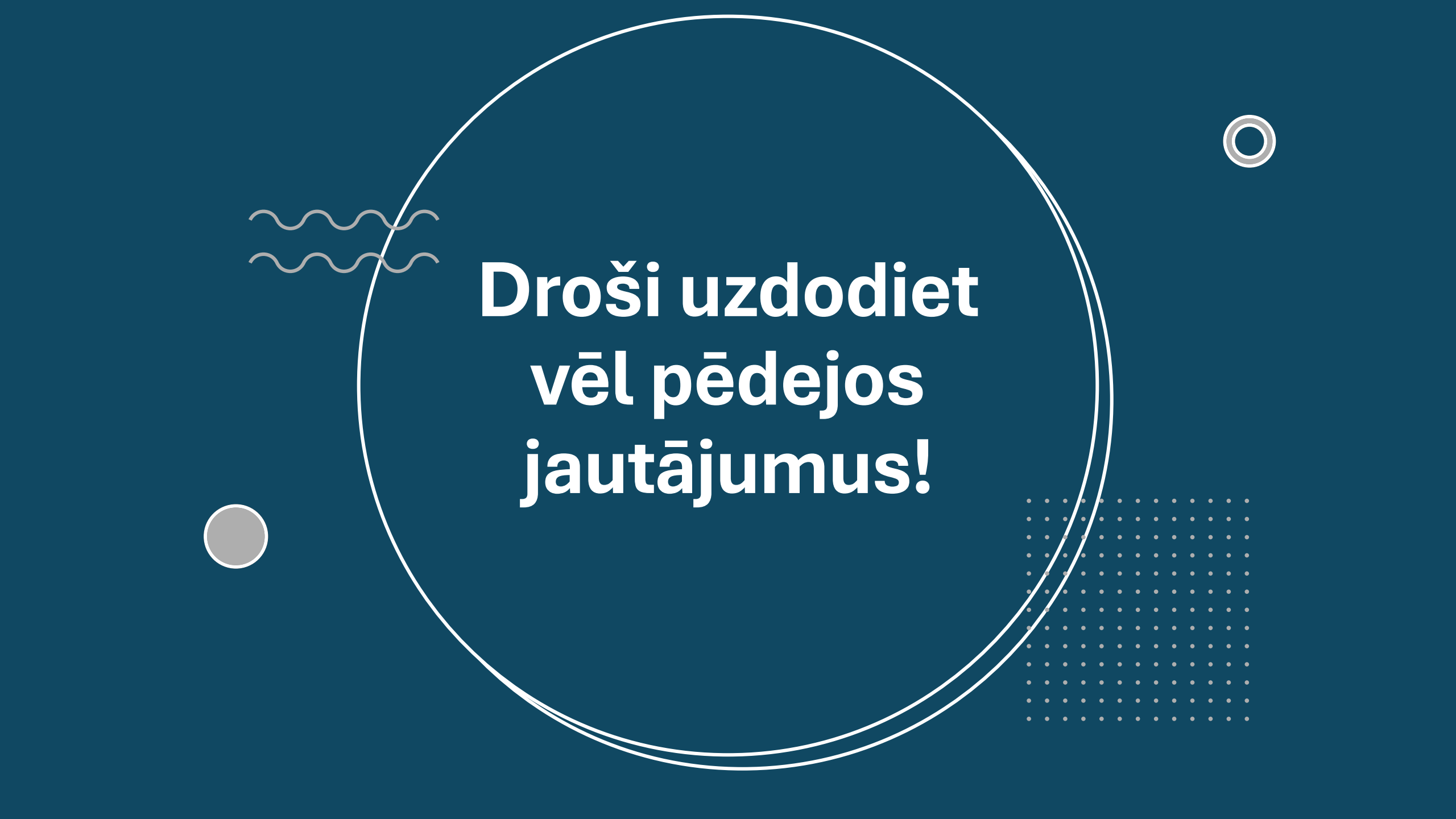
Atgādinājums

Iekļaušana nav tikai tehnisks jautājums- tā ir mūsu attieksme. Vai mēs domājam par visiem lietotājiem?

Balstoties uz W3C filozofiju

"Pieejamība nav barjera pārvarēšana. Tā ir iespēju atvēršana visiem."

**Droši uzdodiet
vēl pēdejos
jautājumus!**

Paldies par līdzdalību!

Renārs Lipenītis
Tālrunis: 20296211
Epasts: info@jinns.lv